

УДК 351.778.3:644.6:341.232

Фролова Г.О., аспірант спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Науковий керівник: Чикаренко І.А., доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування (Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЛЕВАНТНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ НАПРЯМАМ РОЗВИТКУ ВОДОПОСТАЧАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Сьогодні за рівнем стратегічної важливості для національної безпеки безперебійне централізоване питне водопостачання відіграє не меншу роль, ніж продовольчий, енергетичний чи фінансовий баланс в країні.

До початку повномасштабного вторгнення росії в Україну у сфері централізованого водопостачання та водовідведення накопичилася низка проблем, які потребували комплексного врегулювання, а саме:

- лише 69 % населення країни мали доступ до централізованого водопостачання і 47,8 % до водовідведення; вода подавалась за графіком; привізну воду використовували — майже 270 тис. осіб у 9 областях України;
- в аварійному стані знаходились 35 % водопровідних мереж та 38 % каналізації, майже 30% насосних агрегатів на насосних станціях потребували заміни; рівень втрат питної води складав в середньому 36 % по Україні [1].

Погіршує ситуацію і те, що системи централізованого водопостачання та водовідведення мають високу енергоємність; існуюча система очищення питної води не відповідає встановленим вимогам; в системах централізованого водовідведення та очищення стічних вод застосуються застарілі технології та обладнання.

Слід зазначити, що джерелами фінансування вирішення цих проблем є: кошти державного бюджету, державних фондів розвитку водного господарства та регіонального розвитку, місцевих бюджетів, власні кошти суб'єктів господарювання та кредити (позики). Обмеженість фінансування водопостачальної галузі на державному та регіональному рівнях частково компенсується за рахунок стійких відносин із міжнародними фінансовими організаціями. Також технічну допомогу надають міжнародні гуманітарні організації: Міжнародний Комітет Червоного Хреста, ЮНІСЕФ, Міжнародна організація з міграції та інші. Тому актуальності в умовах дії в країні воєнного стану набирає дослідження релевантності (англ. relevance – ступень відповідності отриманого результату бажаному) й ефективності співпраці з міжнародними організаціями у напрямі забезпечення територій і громад України централізованим питним водопостачанням.

Питання підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проєктів, що підтримуються за рахунок фінансових ресурсів міжнародних організацій, які залучаються як позика чи кредит державою або під державні гарантії, регулюються відповідним Порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 70 [2]. За концепцією «Відкриті дані» Міністерством фінансів України ведеться Реєстр проєктів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями [3]. З метою розвитку добросовісної конкуренції та запобіганню проявам корупції уряд впроваджує програмні проєкти з дотриманням вимог Закону України «Про публічні закупівлі» [4].

Слід зазначити, що разом зі Світовим банком, Європейською комісією, ООН та іншими міжнародними партнерами розпочалась робота над Третьою Швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення України (RDNA3), яка покаже сукупний рівень збитків станом на 1 січня 2024 року, вартість відновлення за принципом build-back-better,

узгоджені пріоритетні напрямки відновлення у 2024 році та на середньострокову перспективу до 2027 року [5]. До кінця 2023 року Європейським інвестиційним банком можуть бути затверджені 2 проєкти відновлення на загальну суму 450 млн. євро. У межах проєкту Ukraine Water Recovery FL буде передбачено 200 млн. євро інвестицій у критично важливу водну інфраструктуру в районах, які безпосередньо постраждали від війни, у тому числі включаючи заходи, спрямовані на подолання наслідків руйнування Каховської дамби [6].

Крім державної влади та органів місцевого самоврядування разом з європейськими партнерами в умовах сьогодення працюють і громадські організації. Асоціація «Укрводоканалекологія» починає завдяки гранту від Словацької Агенції з міжнародного розвитку (Slovak Aid) реалізацію проєкту «Вода для майбутнього: сучасні стандарти відновлення водної інфраструктури» з метою створення галузевого плану післявоєнної відбудови України. Він стане основою для відновлення водопостачальної інфраструктури та створення умов для заходження світового капіталу в комплексні проєкти розвитку [7].

Отже, співпраця з міжнародними кредитно-фінансовими установами на підставі чітко визначених потреб у відновленні дозволить на державному рівні координувати фінансову допомогу Україні. У свою чергу підсилення гуманітарної координації призведе до високоякісних результатів, які будуть інклюзивними та справедливими для людей, які найбільш постраждали від військових дій та надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру.

Перелік посилань:

1. Хорев М., Руденко І., Хоцянівська Н., Бабій О. Точка відліку: постанова «діагнозу» та бачення держави. «Час води»: журнал. С.4-7 URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/669/ChasVody.pdf> (дата звернення 07.11.2023).
2. Про порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проєктів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2016 року № 70. Дата оновлення: 22.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/70-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення 07.11.2023).
3. Портал реєстру проєктів МФО (IFIs projects) URL: <https://proifi.gov.ua/projects?page=1> (дата звернення 07.11.2023).
4. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII. Дата оновлення: 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення 07.11.2023).
5. Україна почала роботу над оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення: УКРІНФОРМ. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3783600-ukraina-pocala-robotu-nad-ocinkou-zavdanoi-skodi-ta-potreb-na-vidnovlenna.html#google_vignette (дата звернення 07.11.2023).
6. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України: *новини*. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34863.html?fbclid=IwAR1NBVU2dMg6opZsNl85nomAZQ00DIToGV5pSOn5e62fWKkY3aB5IU-0> (дата звернення 07.11.2023).
7. Представники водоканалів України та Асоціації відвідали Словаччину: *без рубрики. Українська асоціація підприємств водопровідно-каналізаційного господарства «Укрводоканалекологія»*. URL: <https://ukrvodokanal.in.ua/predstavnyky-vodokanaliv-ukrayiny-ta-asotsiatsiyi-vidvidaly-slovachchynu/> (дата звернення 07.11.2023).